Het Parool

Plus Reportage

De poëzie van de leegte heerst in megasilo Zeeburgereiland

Wees niet bang, duik de silo in en beleef de stilte. Dat is mogelijk in *Black Water* op Zeeburgereiland, een tijdelijke installatie van kunstenaarscollectief RAAAF.

Dionne van Lint 12 november 2021, 09:00

Bewaren Delen

→ Ronald Rietveld laat zien hoe bezoekers de silo in kruipen. Jakob van Vliet

"Wees stil," is het enige wat Ronald Rietveld, beeldend kunstenaar, architect en medeoprichter van RAAAF, opdraagt aan iedere bezoeker van de installatie *Black Water*. Je kruipt achterstevoren door de enige ingang van de 22 meter hoge en 22 meter brede silo, een korte pijp. Ben je het verduisterend gordijn gepasseerd, dan voel je dat je op gestort zand staat. Je ziet enkele minuten helemaal niks, wat kan leiden tot een gevoel van ongemak en beklemming.

Er zit niets anders op dan jezelf over te geven aan de leegte en de duisternis. Het enige dat je hoort zijn druppels, die vermoedelijk op een grote plas water vallen.

Zijn je ogen eenmaal gewend aan het donker, dan gaat een aantal kleine lichtgaten open, als sterren aan de hemel. Heel langzaam volgt een groter gat. Geleidelijk onthult het binnenvallende daglicht de binnenkant van de silo.

Architectuurbiënnale

Deze dertien minuten lange ervaring brengt je in een omgeving die sterk afwijkt van de overvolle stad. “De poëzie van de leegte is nodig in een wereld die is overladen met spullen en beelden,” vertelt maker Rietveld, die in 2006 met zijn broer Erik Rietveld het kunstenaarscollectief RAAAF heeft opgericht. Ze maken vaker opvallende installaties, zoals *Vacant NL* voor de Architectuurbiënnale van Venetië in 2010. Dat was een zee van blauwe miniatuurgebouwen van schuim die de meer dan tienduizend leegstaande publieke ruimtes in Nederland voorstellen.

Het kunstwerk *Black Water* in de Zeeburgse silo draagt opnieuw hun standpunt uit dat tijdelijk leegstaande publieke ruimtes te weinig worden benut. “We willen de ruimtes niet invullen, maar het potentieel blootleggen van de kwaliteiten van de leegstaande ruimtes,” aldus Rietveld. *Black Water* is onderdeel van een project waarin de Gerrit Rietveld Academie zoekt naar nieuwe vormen van gezamenlijkheid op Zeeburgereiland.

Baggereiland

De drie enorme silo’s op Zeeburgereiland staan al vijftien jaar leeg. Ze waren van 1982 tot 2006 onderdeel van de rioolwaterzuivering voor heel Amsterdam. ‘*Our common shithole*’, zoals Rietveld het omschrijft, totdat de rioolwaterzuivering werd verplaatst naar Westpoort. De omgeving, ook wel het baggereiland genoemd, is sindsdien volgezet met nieuwbouw. Het contrast tussen de woonbuurt en de lege en duistere silo is groot. Rietveld: “Als de silo’s nog steeds in een desolate vlakte hadden gestaan, had deze installatie veel minder kracht.”

Als de installatie van RAAAF eind november wordt afgebroken worden de silo’s volgens het plan ‘De Drie Koningen’ verbouwd tot een nieuw cultureel centrum. Deze herbestemming komt uit een prijsvraag uit 2017.

Black Water is tot en met 25 november per twee personen vanaf 16 jaar gratis te bezoeken. De eerste plekken zijn gereserveerd voor Zeeburgereilanders: www.contemporarycommoning.nl